

STANOVISKO ETICKÉ KOMISE UNIVERZITY KARLOVY K PODNĚTU Č. 6/2021.

Předkladatel podnětu:

V. K.

Dotčená osoba:

V. M.

Předmět podání:

Předkladatel podnětu se obrátil na Etickou komisi UK se žádostí o projednání podezření z autoplagiátorství. Toho se měl dopustit dotčený tým, že publikoval prakticky stejná data ve dvou různých publikacích, aniž by tuto skutečnost v člancích zmínil.

Dotčené ustanovení Etického kodexu UK:

Část III. odst. 7 „*Nepublikuje eticky pochybným způsobem včetně využívání eticky pochybných publikačních platforem. Nepřivlastňuje si výsledky práce druhých, nedopouští se plagiátorství*“

Stanovisko komise:

*Na základě porovnání obsahu obou předmětných článků komise konstatuje, že oba články vykazují řadu podobností (první článek byl publikován anglicky v časopise *Journal of Pediatric Surgery*, druhý článek v *České a slovenské neurologii a neurochirurgii*), a to především v sekci výsledků. V době, kdy byly články publikovány, v roce 2011, nebyla všeobecně známa a rozšířena kritéria pro definici autoplagiátorství. Ta byla jednoznačně formulována až Komisí etiky vědecké práce a problematiky související s plagiátorstvím v roce 2020. V opatření rektora 2020/13 *Posuzování plagiátorství na UK* je uvedeno „Za autoplagiát se nepovažuje zejména: publikování totožných vědeckých výsledků v několika různých odborných časopisech (či jinými cestami) v různých jazykových verzích, pokud je tato skutečnost v pozdějších publikacích explicitně uvedena“.*

Tato zjištění vedla komisi ke stanovisku, že ačkoliv předmětné publikace vykazují v některých sekcích prvky autoplagiátorství. Avšak vzhledem k datu, kdy k události došlo, aktuálně platným předpisům a vysvětlením dotčeného, nelze skutečnosti uvedené v podání považovat za jednoznačné porušení Etického kodexu UK.

Vysvětlení:

I.

Etická komise Univerzity Karlovy (dále jen „komise“) se případem zabývala na základě podnětu stěžovatele ze dne 28. července 2021.

II.

Komise zkoumala, zda jí podnět přísluší a zda nejsou překážky k jeho projednání. Brala přitom v úvahu následující okolnosti:

1. Předkladatel i dotčený byli v době podání členy akademické obce UK.
2. Podnět se týká podezření z autoplagiátorství, kterého se měl dopustit dotčený V. M.. Ve své habilitační práci citoval dva prvoautorské články v časopisech s IF, přičemž oba články vycházely ze stejných experimentálních dat, aniž by tato skutečnost byla zmíněna (a to ani v publikované práci ani v habilitačním spise). Jedná se tedy o oblast, na kterou se vztahují ustanovení Etického kodexu UK.

Komise se usnesla, že podnět jí přísluší a že nejsou překážky k jeho projednání.

III.

Etická komise se podnětem zabývala opakovaně, (7. 9. 2021. a 25. 1. 2022)

Podnět předkladatele poukazuje na skutečnost, že dotčený publikoval jako první autor dva články ve dvou různých časopisech s impakt faktorem (*Journal of Pediatric Surgery* a *Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie*). Podnět projednal podavatel s proděkanem 2. LF UK J. T, který potvrdil, že článek v časopise *Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie* je ve skutečnosti pouze výběrem dat z článku publikovaného v angličtině v *Journal of Pediatric Surgery* a zároveň jsou to jediné prvoautorské publikace v časopisech s impakt faktorem, které dotčený V. M. použil ve své habilitační práci. Se stanoviskem J. T. souhlasí i přednosta Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny 2. LF UK, T. V.. Jako etické pochybení hodnotí toto jednání údajně také šéfredaktoři obou časopisů. Komise porovnála texty obou článků, z nichž jeden je publikovaný v angličtině a druhý v češtině, a zjistila, že jejich podobnost je nezpochybnitelná. Předmětné články vykazují řadu podobností v různých částech textu, ale zcela zásadní je podobnost v kapitole výsledků, kdy je zřejmé, že články vycházely ze stejných experimentálních dat. Oba články dotčený citoval ve své habilitační práci, aniž by zmínil vztah mezi nimi.

Etická komise požádala dotčeného V. M. o jeho vyjádření k tvrzením uvedeným v podnětu. V. M. tuto možnost využil a obratem poslal komisi dopis datovaný 19. 1. 2022. Ve svém dopise podrobně vysvětluje, že se nejedná o autoplagiátorství. V letech 2005 až 2011 probíhala pod jeho vedením ve FN Motol rozsáhlá studie, jejímž cílem bylo určit optimální způsob vedení anestézie u malých dětí operovaných pro anorektální

malformaci, přičemž tato studie byla předmětem jeho disertační práce. V. M. uvádí: „Při srovnání obou článků je zřejmé, že jeden se zabývá vývojem, ověřováním a použitím nové diagnostické metody a druhý popisuje výsledky rozsáhlé studie a ukazuje nové anesteziologické a chirurgické postupy při operacích dětí s ARM. To vše je jasně patrné nejen při studiu vlastního textu ale již jen ze souhrnu a závěru. Oba články byly k recenznímu řízení odeslány takřka současně, tedy nebyly známy výsledky řízení, a proto nebylo možno na články navzájem odkazovat.“ Toto tvrzení ale nevysvětluje, proč návaznost obou článků nebyla zmíněna při habilitačním řízení.

Etická komise UK není kompetentní k posouzení vlastního habilitačního řízení. Jeho podkladem je řada aktivit uchazeče, a ty hodnotí jmenovaná habilitační komise a příslušná vědecká rada. Podle vyjádření V. M., habilitační komise pod předsednictvím P. Š. doporučila jednomyslně udělit dotčenému titul docent. Stejně tak Vědecká rada Lékařské fakulty UK v Plzni dne 18. 2. 2016 doporučila všemi hlasy udělit titul docent v oboru anesteziologie a intenzivní medicína.

Za zvážení stojí významná skutečnost, že k inkriminované události došlo již v roce 2011, kdy kritéria pro autoplagiátorství nebyla *všeobecně známa a rozšířena*, ta byla jednoznačně formulována až Komisí etiky vědecké práce a problematiky související s plagiátorstvím v roce 2020. V opatření rektora 2020/13 Posuzování plagiátorství na UK – je uvedeno *„Za autoplagiát se nepovažuje zejména: publikování totožných vědeckých výsledků v několika různých odborných časopisech (či jinými cestami) v různých jazykových verzích, pokud je tato skutečnost v pozdějších publikacích explicitně uvedena“*.

Vzhledem k výše uvedenému Etická komise konstatuje, že ačkoliv předmětné publikace vykazují prvky autoplagiátorství, vzhledem k datu, kdy k události došlo, aktuálně platným předpisům a vysvětlením dotčeného, nelze skutečnosti uvedené v podání považovat za jednoznačné porušení Etického kodexu UK.

Stanovisko přijato komisí dne 25. 1. 2022

Hlasování komise: 6 pro, 0 proti, 0 se zdržel

Za správnost: prof. MUDr. Zuzana Červinková, CSc., předsedkyně komise